

GD-016051

Seat No. _____

B.A. (Sem. V) Examination**March - 2019****BAOOC-604 : Sanskrit***[Core Course]*

(भाषाप्रवेशः, दरिद्रचारुदत्तम्)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

1. (अ) नीचेनामांथी કોઈ પણ આઠ વાક્યોનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ કરો. 08
1. આજ્ઞનેયઃ સર્વેષુ ભવનેષુ સીતાયાઃ અન્વેષણં કૃતવાન્।
 2. સૂર્યપુત્રઃ કર્ણઃ કર્ણાભ્યાં કુણ્ડલં નિષ્કાસ્ય દદાતિ।
 3. આપણે સર્પપતૈલસ્ય મૂલ્યમ્ અપિ પૃષ્ટ્વા આગચ્છતુ।
 4. દુષ્યન્તઃ શકુન્તલાં સ્મૃત્વા પ્રસન્નઃ ભવતિ।
 5. ईशोपनिषदः कथनम् अस्ति यत् ईशावास्यमिदं सर्वम्।
 6. વિવેકાનન્દઃ દીનસેવાયૈ જીવનં કૃતવાન્।
 7. પુરા દેવલઃ નામ સર્વશાસ્ત્રકોવિદઃ ધાર્મિકઃ ઋષિઃ આસીત્।
 8. જ્ઞાનમ્ એવ અસ્માકં વાસ્તવિકં નેત્રમ્।
 9. ભારતીયાઃ કિમર્થં પ્રાર્થનાં કુર્વન્તિ?
 10. આમ્રવૃક્ષસ્ય અપેક્ષયા નારિકેલવૃક્ષઃ ઉન્નતઃ ભવતિ।
- (બ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ છ પદોનાં વચન ઓળખાવો. 06
- ઋષીન્, સર્વામ્, અહમ્, કરિષ્યામિ, નદીભ્યઃ, માતૃભ્યામ્, ધેનોઃ, એતસ્યાઃ, રામાત્, માલાયૈ
2. (અ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ આઠ વાક્યોનો સંસ્કૃતમાં અનુવાદ કરો. 08
1. પ્રધાનમંત્રી સચિવ વિના વિદેશ ગયા.
 2. વિદેશમાંથી લોકો ભારતેશ તરફ આવે છે.
 3. શિશુ દિવસમાં વારંવાર દૂધ પીએ છે.
 4. આવતી કાલે યુદ્ધ કરીને હું અર્જુનને મારીશ.
 5. તું પત્ર લખીને મોકલે છે.
 6. પ્રયાગમાં ગંગા, યમુના અને સરસ્વતી એ ત્રણ નદીઓ છે.
 7. મોહન, શ્યામ, ગિરિધર, કૃષ્ણનાં અન્ય નામ છે.
 8. અમે શ્લોક લખીએ છીએ, તે પ્રશ્ન પૂછે છે.
 9. પર્વતો ઉપરથી નદી વહે છે.
 10. સૈનિકો શત્રુથી રાષ્ટ્રનું રક્ષણ કરે છે.
- (બ) નીચેના સંખ્યાવાચક શબ્દોમાંથી કોઈ પણ છનો વાક્યમાં પ્રયોગ કરો. 06
- દ્વાદશઃ, ષોડશઃ, અશીતિ, પચ્ચાશત્, ત્રિષષ્ટિઃ, સપ્તસપ્તતિઃ, પચ્ચ, સપ્તઃ, શતમ્, એકોનવિંશતિઃ

3. (અ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે શ્લોકોનો અનુવાદ કરો.

06

1. સત્યં ન મે ધનવિનાશગત વિચિન્તા
ભાગ્યક્રમેણ હિ ધનં નિ પુનર્ભવન્તિ।
એતત્તુ માં દહતિ નષ્ટધનશ્રિયો મે
યત્સૌહદાનિ સુજને શિથિલીભવન્તિ॥
2. ઉદયતિ હિ શશાઙ્કઃ ક્લિન્નખર્જૂરપાણ્ડુ-
ર્યુવતિજનસહાયો રાજમાર્ગપ્રદીપઃ।
તિમિરનિચયમધ્યે રશ્મયો યસ્ય ગૌરા
હૃતજલા ઇવ પટ્ટકે ક્ષીરધારાઃ પતન્તિ॥
3. રક્તં તારમધુરં ચ સમં સ્ફુટં ચ
ભાવાર્પિતં ચ ન ચ સામિનયપ્રયોગમ્।
કિં વા પ્રશસ્ય વિવિધૈર્વહુ તત્તદુક્ત્વા
ભિત્યન્તરં યદિ ભવેદ્યુવતીતિ વિદ્યામ્॥
4. ત્વત્સ્રેહબદ્ધહૃદયો હિ કરોમ્યકાર્યં
સન્તુષ્ટપૂર્વપુરુષોઽપિ કુલે પ્રસૂતઃ।
રક્ષામિ મન્મથગૃહીતમિદં શરીરં
મિત્રં ચ માં વ્યપદિશસ્યપરં ચ યાસિ॥

(બ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે ટૂંકનોંધ લખો.

08

1. વસન્તસેના અને મદ્યન્ટિકા-સંવાદ
2. સજ્જલકનું પાત્ર
3. સૂત્રધાર-નટી સંવાદ
4. દરિદ્રચારુદત્તના ચતુર્થ અંકનું કથાનક

અથવા

દરિદ્રચારુદત્તને આધારે ચારુદત્તનું ચરિત્ર-ચિત્રણ કરો.

4. નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો.

14

1. ભાસની મહાભારત આધારિત કૃતિઓ
2. ભાસની પાત્રલેખન કલા
3. ભાસનાં રૂપકોમાં પ્રતિબિંબિત સમાજજીવન
4. દરિદ્રચારુદત્ત અને મૃચ્છકટિક

અથવા

ભાસનાં રૂપકોની વિશેષતાઓ વિસ્તારપૂર્વક જણાવો.

5. (અ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો.

08

1. ગચ્છતિનું સંબંધક ભૂત કૃદન્ત શું છે? (ગન્તુમ્, ગત્વા, ગતવાન્)
2. 10.00 વાગ્યા માટે સંસ્કૃતમાં શું થશે? (દશં વાદનમ્, દશવાદનમ્, દશસ્ય વાદનમ્)
3. ગુણવાન્ રક્ષિતવ્યો ભવતિ। કોણ બોલે છે? (મદ્યન્ટિકા, ચારુદત્ત, વસન્તસેના)
4. ભાસનાં રૂપકો કોણે શોધ્યાં હતાં? (ગણેશ દેશપાડે, ગણપતિ શાસ્ત્રી, ગજનન શાસ્ત્રી)
5. રામાયણ આધારિત ભાસની કૃતિ કઈ છે? (અભિષેક, અવિમારકમ્, બાલનાટકમ્)
6. પંચરાત્રમાં કેટલા અંક છે? (બે, ત્રણ, ચાર)
7. મૃચ્છકટિકમાં સજ્જલકના પાત્રનું નામ શું છે? (શૂદ્રક, શર્વિલક, સંસ્થાનક)
8. ચારુદત્તમાં વિદૂષકનું નામ શું છે? (મૈત્રેય, વર્ધમાન, દેવદત્ત)

(બ) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો

06

1. વસન્તસેના ચારુદત્તને સૌ પ્રથમ _____ માં જુએ છે. (કામદેવાયતન, કામદેવોત્સવ, કામરૂપ)
2. વિનંતીના અસ્વીકારથી _____ ઉત્પન્ન થાય છે. (ક્રોધ, વિરક્તિ, વિદ્રોહ)
3. રદ્ધનિકાએ વસન્તસેનાનાં ઘરેણાં _____ સુધી સાચવ્યાં. (ચતુર્થી અને સપ્તમી, છઠ અને સાતમ, દ્વિતીયાથી ચતુર્થી)
4. ચોરી કરતી વખતે સજ્જલકે ભૂતકાળમાંથી _____ નું ઉદાહરણ આપ્યું છે. (સંવાહક, અશ્વત્થામા, શર્વિલક)
5. કર્ણપુર _____ નો સેવક છે. (વસન્તસેના, ચારુદત્ત, સંવાહક)
6. જ્વલનમિત્ર વિશેષણ _____ માટે પ્રયોજાયું છે. (વ્યાસ, શૂદ્રક, ભાસ)
